

УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНОЮ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма: 292 Міжнародні економічні відносини

Курс навчання: 3, семестр 5

Кількість кредитів: 3 (90 годин)

Мова викладання: українська

Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом

Консультації: Французький б-р, 24/26, щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач:	кандидат економічних наук, доцент Пічугіна Юлія Валеріївна
Кафедра:	Світового господарства і міжнародних економічних відносин
Контактна інформація:	j.pichugina@onu.edu.ua

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами здійснюється через вказаний E-mail, зустрічі на консультаціях (очні та он-лайн), ZOOM за посиланням:

<https://us05web.zoom.us/j/7421912986?pwd=TkEzdVNBdVpVV3ZJMnZyb1NxMGFqZz09>

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Дана навчальна дисципліна є теоретичною та практичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в області міжнародних економічних відносин. Мета - формування розуміння здобувачами умов, факторів та механізмів досягнення високих конкурентних позицій суб'єктів міжнародних економічних відносин на світовому та регіональних ринках. Завдання – оволодіння навичками аналізу показників і факторів міжнародної конкурентоспроможності підприємств, галузей, національних економік; розробці та імплементації конкурентних стратегій українських підприємств для виходу на зарубіжні ринки.

ОПИС КУРСУ

Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.) та практичних занять (18 год.), організації самостійної роботи студентів (54 год.).

Зміст навчальної дисципліни

Тема	Результати навчання	Завдання
Тема 1. Проблеми зростання єдності та взаємозалежності суб'єктів світового господарства.	Знати і розуміти: головні сучасні аспекти розвитку СГ та МEB та його рівні. Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу та її наслідки. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу. Соціально-економічний принцип систематизації країн світу. Проблеми зростання єдності та взаємозалежності суб'єктів світового господарства у реалізації їх економічних, технологічних, соціальних та інших цілей. Необхідність і значення інтеграції України	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації

	до СГ і МЄВ.	
Тема 2. Економічні інтереси як основа конфронтації та інтеграції.	Знати і розуміти: ієрархію економічних інтересів і конкурентоспроможності. Економічні інтереси як основа конфронтації та інтеграції. Конфлікт і єдність інтересів як чинник формування проблем СГ ті МЄВ. Геополітичні та гео економічні інтереси і різноманітні економічні стратегії. Співвідношення національних, регіональних та глобальних проблем економічного розвитку. Країни-лідери, транзитивні країни та країни, що розвиваються, як суб'єкти вирішення актуальних проблем розвитку СГ і МЄВ.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації
Тема 3. Конкуренція як рушійна сила світового ринку	Знати і розуміти: сутність і функції конкуренції: ціноутворююча, регулююча, стимулююча, контрольна. Конкурентні переваги підприємства, коефіцієнт конкурентоспроможності. Критерії та види конкуренції: за територіальною ознакою, за кількістю суб'єктів ринку, за методами конкурентної боротьби. Досконала конкуренція, недосконала конкуренція (монополія, олігополія, монополістична конкуренція). Природна монополія. Методи конкурентної боротьби: цінові, нецінові, недобросовісні.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації
Тема 4. Міжнародна конкурентоспроможність.	Знати і розуміти: міжнародну конкуренцію та її роль у ринковій економіці. Види конкурентних середовищ та фактори впливу на конкуренцію. Поняття конкурентоспроможності. Міжнародна конкуренція і конкурентоспроможність.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації
Тема 5. Стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємств	Знати і розуміти: типологію стратегій міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Еволюція підходів до формування міжнародних стратегій підприємства. Стратегія збільшення обсягів виробництва. Принципи формування стратегії міжнародної конкурентоспроможності підприємства. Види стратегій міжнародної конкурентоспроможності. Стратегічні можливості діяльності фірми на світовому ринку. Конкурентні стратегії у сфері масового виробництва.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації
Тема 6. Проблеми вибору оптимальних стратегій розвитку національних економік в умовах глобалізації	Знати і розуміти: економічний націоналізм як стратегія захисту національних економік. Специфіка сучасної стратегії автократії. Проблеми формування планетарної стратегії стійкого розвитку. Середовище формування і реалізації міжнародних стратегій вирішення актуальних проблем СГ та МЄВ: мотивації та чинники. Проблеми співвідношення глобальних і національних стратегій. Класифікація економічних стратегій країн за рівнем розвитку, типу моделі національної економіки, галузевою структурою економіки, балансом державної та приватної	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації

	власності, параметрами конкурентоспроможності та середовища розвитку національного ринку. Особливості міжнародних економічних стратегій країн-лідерів. Економічні стратегії міжнародного розвитку країн з перехідною економікою та країн, що розвиваються. Проблеми формування єдиної стратегії збалансованого стійкого світового економічного розвитку.	
Тема 7. Глобальна конкурентоспроможність.	Знати і розуміти: суть, причини і тенденції глобалізації. Особливості конкуренції у глобальних галузях. Джерела конкурентної переваги і перешкоди для глобальної конкуренції. Глобальні стратегії підприємств. Порівняння глобальної та багатонаціональної стратегії підприємства. Проблеми підвищення міжнародної конкурентоспроможності слаборозвинених економік в умовах глобалізації. Стратегія сталого розвитку та імовірні межі її використання.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації
Тема 8. Регіональні та локальні виміри управління міжнародною конкурентоспроможністю	Знати і розуміти: методи регулювання конкуренції. Роль уряду в досягненні конкурентоспроможності країни. Особливості державного регулювання конкуренції у різних країнах. Американська (ліберальна) модель регулювання. Німецька модель господарювання. Англійська (Європейська кейнсіанська) модель ринкової економіки. Японська модель регулювання ринкових відносин. Моделі ринку провідних країн, що розвиваються. Особливості управління міжнародною конкурентоспроможністю в перехідних економіках. Проблема побудови консенсусу навколо стратегії розвитку перехідних економік.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації
Тема 9. Конкурентні позиції України на світовому ринку	Знати і розуміти: проблематику становлення інтеграційних пріоритетів національної економіки України. Завдання стратегії зростання та передумови посилення міжнародної конкурентоспроможності України. Стратегії українських підприємств на зарубіжних ринках. Конкурентоспроможність України на світовому ринку. Міжнародні перспективи реалізації національних конкурентних переваг.	Питання, практичні задачі, ситуаційні вправи та проблемні ситуації

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.
2. Transformation of international economic relations: modern challenges, risks, opportunities and prospects. Collective monograph edited by M. Bezpartochnyi. ISMA University. Riga (Latvia) 2017. 197p. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/13759/1/Coll_mon_IER_print_III%20%282%29.PDF
3. Управління міжнародною конкурентоспроможністю: підприємство – регіон : монографія / за ред. Ю. Г. Козака, І. О. Уханової. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 173 с.

4. Aptsiauri D. Current trends in the development of modern international economic relations and post-virus pandemic crisis (covid-19) challenges. Georgian Foundation for Strategic and International Studies. 2020. № 139. P 1-16. URL: <https://gfsis.org.ge/files/library/opinion-papers/139-expert-opinion-eng.pdf>
5. Березівський Я. П. Ідентифікація умов та чинників формування технологічної конкурентоспроможності національної економіки. Бізнес Інформ. 2021. No 7. С. 15-21
6. Chung, H.F.L. Ho, M.H.-W. International competitive strategies, organizational learning and export performance: a match and mis-match conceptualization. European Journal of Marketing, 2021. Vol. 55 No. 10. P. 2794-2822. <https://doi.org/10.1108/EJM-04-2019-0309>
7. Christopher D. Economics for investment decision makers: micro, macro, and international economics. Piros and Jerald E. Pinto, editors. (CFA institute investment series). - John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, New Jersey. USA. 2013. 807 p.
8. Давидова І.О., Величко К.Ю., Печенка О.І. Транснаціональні корпорації: навчальний посібник. Харків: Видавництво «Форт», 2018. 175с.. конференції, Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 200 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль проводиться під час лекцій та семінарських занять.

Методи поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне / фронтальне опитування, бесіда, захист рефератів, доповідь, оцінювання доповідей;
- письмовий контроль: оцінювання якості виконання самостійної роботи за темами - тестів для самоперевірки, оцінювання розв'язання задач, виконання вправ;
- тестовий контроль: тестування бланкове за змістовними модулями.

Поточний та періодичний контроль									Підсумковий контроль (іспит)	Сума балів
ЗМ 1			ЗМ 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9		
2	2	2	10	10	10	10	2	2	50	100

Підсумковий контроль за дисципліною – іспит. Іспит складає студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються навчальною програмою дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 40 і більше балів.

Самостійна робота студентів складається з самостійного вивчення певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів і перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80 % від можливої максимальної кількості балів). Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського

національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Списування під час виконання контрольних заходів заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування, тощо) навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій за погодженням з деканатом . Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.